

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 2. Exemplô Dei. Christi, & tu ama, cura salutemtuam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

Tam ardens, & incontinenſ, eſt Dei amor erga nos: ut, ſi mors, & Paſſio, Chriſti ad ſalvandum hominem non fuſſiſſent; etiam Pater cœleſtis, & Spiritus S. quoque humanam potiùs aſſumpſiſſent naturam, ac pro homine mortem ſubiſſent; quàm eum perire ſiſſent. Id. p. 3. Spir. marg. in Appendice.

Quæcùnque Dominus facit, pro ſalute noſtra facit. Iſid. Clar. or. 18.

§. II.

Exemplò Dei, Chriſti; & tu ama, cura, ſalutem tuam.

Num. I.

Eam omnibus terrenis præfer.

Non comedam, donec loquar ſermones meos. Gen. 24. 33. Eliezer, fidelis Abrahæ ſervus, itinere difficili perfunctus, ut è domo Bathuelis Iſaaco ſponſam adduceret: exceptus ſummâ benevolentia; *appoſitus eſt ei in conſpectu ejus panis.* Quid ad hæc Eliezer? *non comedam &c.* Ità ſtans longum ſermonem orditur; in quo commiſſi ſibi negotii ſeriem explanat. Verbo, in hoc primo congreſſu non cœpit ſolum, ſed planè abſolvit conjugii tractatum; & futuras nuptias ſtabilivit. Et tum primum loqui ceſſavit, cum audiit: *en Rebecca coram te eſt; tolle eam, & ſit uxor filii domini tui.* v. 51. Quid opus erat, ô Eliezer! tantâ ſeſtinatione? an timebas, nè oportunitas intercidat? aut nè parentes alteri Rebeccam deſpondeant? cur non priùs, feſtus ex itinere, vires reſcis? hoſpitalitate fruereſ? & tum demum mandata exequereſ? abſit! *non comedam &c.* Lyranus hic: in hoc oſtendit, habere ſe negotium impoſitum ſibi cordi. An vos curam animæ, non ſolum neceſſariæ corporis reſeſtioni, ſed cujuſvis recreationi, & ludis, antepoſitis? quem ſic loquentem audivimus? hodie me peccatò ſedavi; igitur *non comedam*, niſi toxicum hac confeſſione evomero &c. Quis ita agit, & loquitur? an non potiùs hæc animi negotia in ultimum locum ablegantur? quàm longè aliter Mundi negotia tractantur! &c. Segneri ſ. 7. die Merc. Dom. 1. Quadr.

Diviſit que filios Læa, & Rachel &c. Gen. 33. 1. Jacob revertens in patriam, ut iram Eſau obviam venientis vitaret armati; familiam partitus in turmas; in fronte poſuit ſervas Balam; & Zelpham-agmen clauſit Rachel cum Joſeph. Quorſum hic ordo? Videns le imparem reſiſtendo eſſe; id ſolum egit; ut, ſi pereundum foret, non omnem ſimul familiam periculo objiceret, ſed chariora tutiori collocaret locò. Oleaſter in Gen. 37. poſuit ancillas in principio, ut ſcilicet iram fratris minùs dilectæ exciperent priùs. Quò docuit: minùs dilectæ, pro conſervatione eorum, quæ magis diliguntur, eſſe periculis objicienda. Quid dicam? aut cogitem? dum video, vos primò omnium animam veſtram periculo objicere, eamque in agminis fronte poni? nunquid illa *Polyanth. Sacra. Tom. II.*

ancillæ locò à vobis habetur? pereat illa; modò dignitas familiæ, bona fortunæ; actiones, & negotia profana; filii, & filia; parentes, & amici; quin & ſcorta, equi, & canes, ſint ſalvi. **O** amendam! ô brutalitatem! Id. ibid.

Salvum fac dexterâ tuâ. Pfalm. 59. 7. Sanct. Auguſt. hic: non ſalutem temporalem quero; de hac fiat voluntas tua: ſed ſalvum me fac dexterâ tuâ. Tranſactâ nocte tribulationum, ad dexteram inveniar inter oves.

Ut detur parvulis aſtutia. Prov. 1. 4. *Eſſote prudentes ſicut ſerpentes.* Math. 10. 16. Serpens pro capite totum corpus objicit ſuſtibus, & gladiis: ita & tu, ô Chriſtiane, pro ſalute animæ tuæ, totum corpus, opes, & famam, objice. Cornelius hic.

Si oculus tuus dexter scandalizat te, pe, manus; projice abs te. Matth. 18. 8. 9. Ità legit S. Hieron. nulli parcas, ut ſoli parcas animæ. S. Hieron. ep. 4. Cur non ait, ſi ſiniſter? ut fieri poteſt. S. Thomas: quia dum jubentur amputari, quæ ſunt majora, & chariora; à fortiori & minorâ. Et ut nota Cajetanus, meminuit Dominus oculi, & manus, ut omnia genera utilium comprehendat. Quidquid enim, nobis utile; vel ad ea, quæ ſunt notiitiæ, quæ per oculum; vel ad ea, quæ ſunt actionis, quæ per manum ſignificantur; utile eſt. Sylveira in Matth. 5. c. 13. q. 2. Quid dexter oculus, ac manus ſignificant? S. Hieron. per dextrum oculum, ac manum, intelligit affectus, & vitia animæ, quæ, dum nocent, amputanda ſunt, apud eundem hic.

Quantò meliùs eſt, ſalutem habere ſinè pecuniâ, quàm pecuniam ſinè ſalute. S. Ambroſ. l. 2. offic. c. 17. Et iis etiam, qui ſunt in conubio, id Evangelium ſcribitur: *ſi vis perfectus eſſe, vende omnia, & da pauperibus.* Dic, quaſo, cum DEUM orâſti, ut natos ſuſciperes; addidiſtine illud: da liberòs ut cauſa ſint nè regnum tuum aſſequar? nõne cunctis liberis tibi conjunctior eſt anima tua? nõne omnium familiariffima? Huic tu primas da partes divitis hæreditatis; vitæ videlicet æternæ materiam; deinde filiis diſtribue. Sanct. Baſilius Caſar. l. 2. in divites avaros.

Impius eſt, qui animæ ſuæ pro ſuis parentibus eſt crudelis: majoremque hæc temeritatem nemo habet; quàm ut animam ſuam ponat ita periculòſè quis pro amicis ſuis. Bleſenſ. ep. 11. ad Clericum, ingreſſum religionis amore amicorum tardantem.

Num. II.

Salus animæ negligitur, poſtponitur rebus vilibus.

Nefecerunt Sacramenta DEI, id eſt, ſecreta futuri ſæculi; *neque mercedem ſperaverunt juſtitia; nec judicaverunt honorem animarum ſanctarum.* Sap. 2. 22. B. Humbertus ſ. 91.

Ggg g

Si ſci:

Si sciret paterfamilias, quâ horâ fur, &c. Matth. 24. 43. Hæc ad erubescenciam desidiæ mihi dicta videntur: majorem enim diligentiam habent, furem expectando; quàm vos salutis animæ: vigilant enim uno, nè aliquid sibi surripiatur. Sanct. Chrysol. hom. 78. hic.

Stulte. Luc. 12. 20. Pro imprudens. Et verè imprudens; quia non providit sibi de necessariis ad salutem animæ. Cajetanus hic.

Summa amentia est: ut cum diabolus animarum nostrarum perditioni tantoperè invigilet; nos contra pro nostra ipsorum salute non eandem adhibeamus diligentiam. Sanct. Chrysol. hom. 21. in Joan. 2.

Multos equidem novi; qui, etiam cum in morbo cubant; pecuniam salute suâ magis ament, & æstiment. Sanct. Asterius hom. adv. avaritiam.

§. III.

*Salutem animæ curandi varia motiva.**Ex Veteri.*

Iterum venio. Appendit funiculum coccineum in fenestra. Jos. 2. 21. Rahab, digressis exploratoribus, mox appendit funiculum coccineum in fenestra in signum; licet exploratores cuperent illud primum in adventu suo reperiri. Cur tam citò pactum fecit? cum vix ab illa abierunt; & post hoc ituri sint ad populum suum? Item prius de bello habendum consilium; Jordanis ab innumerabili multitudine transeundus, ordinandus exercitus, civitas obsidenda, & tandem expugnanda. Cur in opportunius tempus non differt funiculum appendere? Novit sapiens mulier, quod religatio funiculi ad fenestram erat suæ salutis medium: ideo non distulit: nullum æstimavit aptius tempus, quàm præsens. Bæza t. 3. l. 14. c. 17. §. 7.

Animam meam porto in manibus meis. Job. 13. 14. Id est: nulla est ratio, quare salutem animæ meæ parvipendam. Illud enim, quod in manibus portatur, de facili amittitur. Unde videtur, quod ejus amissio non multùm timeatur: quæ enim aliquis amittere timet, diligenter abscondit. Sanct. Thomas Aqu. hic Lect. 2. Ecclesiastes c. 3. 1. &c. Omnibus rebus assignat suum tempus rectum; circa animæ salutem habendam planè silet. Ad lucrum salutis nullum in futurum expectandum tempus; præsens opportunitate suâ omnia futura vincit. Sanct. Gregor. Naz. or. in Sanct. Baptisma: fere, cum serendi tempus fuerit; & fruges comporta, & horrea solve, cum tempus hoc postulaverit: & tempeitivè planta; & uvam maturam detonde. Quin tibi & belli, & pacis, tempus sit; & amicitia, & diffidii; atque omnis denique rei. At verò salutis tuæ negotium semper age. Bæza antè cit.

Pro justitia agonizare pro anima tua;

& usque ad mortem certa pro justitia. Eccl. 4. 33. Verbum passivum *agonizare* quasi deponens, sumitur activè pro agoniza, certa, conflixe pugna. q. d. pro anima tua, scilicet ut eam salves, omnes vires exere; totòque conatu certa pro justitia: scilicet eâ contentione, & agone; quò moribundi in agone cum morte luctantur. In his enim natura; ut se, suamque vitam, tueatur, omne suum robur expromit: unde, multi è periculo mortis eluctantur, & vitæ restituntur. Aut potius *agonizare*, id est, acerrimè certa pro justitia, æquè ac olim pugiles in agone pro corona certabant usque ad mortem. Cornelius hic.

Ex Novo, & aliis.

Nunquid ego sum Domine? Matth. 26. 22. Cum Discipuli audjunt: *unus vestrum me traditurus est*, contristantur: quia, ut ait Sanct. Chrysol. hom. 71. in Joan. quòd ad unum perditio referebatur, hoc formidinem minuebat: sed quòd addiderat, unus ex vobis, simul omnes perturbabat. Ideo anxiantur: unus reus, unus damnandus erat; & omnes timent. In Mundo multi damnandi sunt; & vix est unus, qui timeat. Dixit Christus Matth. 7. 13. *multi sunt, qui intrant per eam*; & quàm pauci cum timore quarunt: *nunquid ego sum Domine?* Sanct. Chrysol. f. 1. de fer. 5. Pass. ò beati Apostoli! faciliùs vestra innocentia contristata, quàm penalis Jude audacia, quæ non est confusa. Sic plerumque probi magis timent perditionem, quàm scelera. Sylveira hic.

Nemo mittens manum suam ad aratrum &c. Luc. 9. 62. Tam ineffabiliter magnum est salutis nostræ negotium; ut omnia vana, & frivola, sint sine dilatione spernenda: nec aliqua temporis portio est infructuose, seu negligenter, expendenda. Dion. Carthuf. hic.

Fratres, magis satagite; ut per bona opera certam vestram vocationem, & electionem, faciatis. 2. Petri 1. 10.

Exultat omnis creatura; collatur, & applaudit his, qui salvandi sunt. Orig. hom. 1. in Ezech.

§. IV.

Salutem tuam tu ipse tuò labore cura.

Tollat unusquisque agnum per familias, & domos, suas. Ex. 12. 3. Cur unusquisque agnum tollere jubetur? Nonnè magis ad festum conduceret; si unus agnum sumeret, & cæteris omnibus pararet convivium? Etenim in tanto discrimine, ubi sacrificia agebantur salutis; optimum, ut quisque sibi agnum provideret; nec dependeret ab aliorum, etiam fratrum, convivio. Ita Nazianz. or. de Pascha mirandum non est, quòd maximè quidem per singulas domos agnus requiritur: quandoquidem optimum, sibi unumquemque ad per-